

Міністерство освіти і науки України
 Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
 ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва

ПОГОДЖЕНО

проректор з наукової та інноваційної діяльності

Q.B. Спрягайло

02125622

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувачка кафедри освітнього і соціокультурного
 менеджменту та соціальної роботи

B.B. Білик

Робоча програма навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Освітній ступінь	Семестр за навчальним планом	Спеціальність	Освітньо-наукова програма	Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми	Мова навчання	Погодження керівника групи забезпечення освітньої програми*
доктор філософії	III семестр	011 – освітні, педагогічні науки	Освітні, педагогічні науки (PhD)	Цикл професійної підготовки	українська	Є.О. Лодатко

* групи забезпечення освітньої програми

Розробники робочої програми

Лодатко Євген Олександрович,	кафедра освітнього і соціокультурного менеджменту та соціальної роботи	професор	доктор пед. наук	
Шпак Валентина Павлівна	кафедра початкової освіти	професорка	докторка пед. наук	
Артюшенко Андрій Олександрович	кафедра теорії, методики фізичного виховання	професор	доктор пед. наук	

СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Форма навчання	Семестр у межах дисципліни	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Тривалість у тижнях	Форма підсумкового контролю
денна	3	4	120 год.	3	залік
заочна		4	120 год.	3	

ОРГАНІЗАТОРИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Організатором педагогічної практики майбутнього доктора філософії є кафедра, на якій працює науковий керівник або випускова кафедра за спеціальністю. Науковий керівник забезпечує організаційно-методичний супровід педагогічної практики.

МЕТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики є набуття майбутніми докторами філософії навичок і досвіду педагогічної, науково-педагогічної, самостійної науково-дослідницької, організаційно-педагогічної та практичної діяльності, необхідних для викладання в закладах вищої освіти дисциплін за профілем спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки освітньо-наукового рівня доктора філософії, а також глибокого переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або інструментів професійної практики.

Основні завдання практики полягають в:

- оволодінні аспірантами сучасними технологіями, методами і методиками викладання дисциплін у відповідній галузі підготовки докторів філософії;
- вихованні в майбутніх докторів філософії творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової діяльності, формуванні потреби в самовдосконаленні, підвищенні своєї кваліфікації;
- прищепленні майбутнім докторам філософії професійних якостей майбутнього викладача: уміння добирати лекційний матеріал із використанням новітніх ІКТ; чітко, доступно, логічно і послідовно викладати матеріал навчальної дисципліни; установлювати психологічний контакт і керувати увагою аудиторії;
- набутті здатності до критичного оцінювання проведених лекцій та інших видів аудиторних занять, формулювання висновків щодо організації власної викладацької діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ТА ЇЇ УЗГОДЖЕННЯ З ДИСЦИПЛІНАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Педагогічна практика є обов'язковим освітнім компонентом освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Вона визначає собою вид занять, безпосередньо орієнтованих на професійно-практичну підготовку.

Основним завданням практики є здобуття професійних умінь і досвіду професійної діяльності.

Педагогічна практика організовується відповідно до основних положень і рекомендацій курсу «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень», а також з урахуванням міждисциплінарних знань і вмінь, набутих майбутніми докторами філософії при вивчені інших дисциплін освітньої програми.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

У результаті проходження педагогічної практики аспірант має практично застосувати:

інтегральну компетентність: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі освітньо-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію науково-педагогічної діяльності, а також проводити власні науково-педагогічні розвідки, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

загальні компетентності:

- ЗК1. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.
- ЗК2. Здатність до системного і критичного мислення на основі цілісного наукового світогляду, етичних міркувань (мотивів), проявляючи толерантність та повагу до культурного різноманіття.
- ЗК3. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.
- ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК6. Здатність до особистісного і професійного розвитку та самовдосконалення.
- ЗК7. Здатність до генерування нових та комплексних ідей (креативність) в галузі педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності, започаткування, планування, реалізації та коригування процесу ґрунтовного педагогічного пошуку з дотриманням нормативно-правових зasad інтелектуальної власності.
- ЗК9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, мотивувати людей рухатися до спільної мети.
- ЗК10. Здатність використовувати академічну українську та іноземну мови у педагогічній діяльності та науково-педагогічних дослідженнях.
- ЗК11. Здатність демонструвати авторитетність, ініціативність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добroчесність у науково-педагогічній діяльності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК1. Здатність до постійного опанування глибинних знань з освітніх, педагогічних наук (зокрема, концепцій, методик, технологій, форм, засобів науково-педагогічної діяльності), синтезу нових та комплексних ідей.
- СК2. Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання, зокрема методи, інструменти й технології педагогічної та наукової діяльності.
- СК5. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-цифрові та комунікаційні технології у педагогічній та науковій діяльності.
- СК11. Здатність проектувати і проводити навчальні заняття, консультувати з предмета навчальної дисципліни, здійснювати індивідуальний супровід (наставництво, менторство) під час навчання та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і освітніх потреб студентів.
- СК13. Здатність до рефлексії у навчальній і науково-педагогічній діяльності для вдосконалення професійної майстерності, до безперервного професійного розвитку, зокрема застосування у професійній діяльності наукових методів пізнання, інноваційних технологій, різноманітних підходів для вирішення науково-дослідницьких і практичних завдань організації освітнього процесу та надання методичної допомоги колегам на засадах партнерської взаємодії.
- СК14. Здатність готовувати документи та матеріали до засідань кафедри, інших колегіальних органів, брати участь у нарадах, робочих групах, професійних об'єднаннях, планувати, організовувати і проводити освітні та наукові заходи.

Це дасть можливість досягти таких *програмних результатів навчання*:

- ПРН1 Операувати категорійно-термінологічним апаратом, основними концепціями, теоріями освітніх і педагогічних наук. Розуміти сутність теоретичних і практичних проблем в галузі Освіта / Педагогіка.
- ПРН3 Планувати і організовувати проведення теоретичного й емпіричного науково-педагогічного дослідження, здійснювати пошук і відбір відповідних інформаційних джерел, аналізувати, структурувати й інтерпретувати виявлені факти, явища, процеси з обраної теми дослідження.
- ПРН5 Створювати різноманітні наукові тексти, забезпечувати ефективну академічну комунікацію українською й іноземною мовами.
- ПРН7 Використовувати сучасні методики, освітні, педагогічні і навчальні технології, технології змішаного (offline & online) навчання, засоби діагностики освітніх досягнень здобувачів вищої освіти.
- ПРН8 Планувати, організовувати і реалізувати освітній процес відповідно до стандартів вищої освіти зі спеціальностей та нормативно-правових актів.
- ПРН9 Створювати дидактичні матеріали і навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів освітньо-професійних і освітньо-наукових програм підготовки фахівців у закладах вищої освіти.
- ПРН10 Використовувати новітні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у науково-педагогічних дослідженнях і педагогічній діяльності.

Також після проходження практики аспіранти мають продемонструвати:

1) засвоєння знань:

- таксономії цілей освітнього процесу;
- методів активізації пізнавальної діяльності студентів;
- особливостей методики проведення лекцій, практичних і семінарських занять;
- дидактики лабораторних занять і комп’ютерного практикуму;
- принципів контролю навчальних досягнень студентів й аналізу їх результатів;
- сутності нових інформаційних технологій навчання у вищій школі;
- віртуального освітнього середовища як інноваційного ресурсу для навчання й дослідницької діяльності;
- методу інтерактивного самонавчання;
- технології віртуальної реальності й фахової лексики;
- підходів і засобів аналізу наукових текстів у світовому просторі;
- основ самовдосконалення й саморозвитку особистості;
- етичних і правових норм у науковій і професійній діяльності;
- методів ефективної взаємодії з представниками різних груп (соціальних, культурних і професійних);
- чинників ефективної роботи в команді;

2) набуття практичних умінь:

- розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу і проводити заняття різних видів;
- забезпечувати послідовність викладення матеріалу і міждисциплінарні зв’язки;
- організовувати і керувати пізнавальною діяльністю студентів, формувати у студентів критичне мислення;
- обирати методи і засоби навчання та контролю;
- здійснювати контроль і оцінювання результатів, проводити корекцію процесу навчання;
- організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
- аналізувати навчальну і навчально-методичну літературу, застосовувати її в педагогічній практиці;
- добирати і розробляти когнітивні засоби підвищення психологічного потенціалу наукової діяльності;
- обґруntовувати і впроваджувати у ЗВО нововведення;
- аналізувати і застосовувати наукові результати, наведені у світовому просторі;
- застосовувати у фаховій сфері професійну лексику;
- самовдосконалюватися й саморозвиватися як особистість;
- застосовувати етичні, правові норми в науковій і професійній діяльності;

3) набуття досвіду:

- працювати в команді;
- подавати наукові досягнення з використанням професійної лексики;
- активно діяти та взаємодіяти в складі науково-педагогічного колективу;
- обирати відповідний навчальний матеріал і його структуру;
- планувати навчальні заняття згідно силабусу і робочої навчальної програми дисципліни.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Підсумковий контроль здійснюється в кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності аспіранта-практиканта впродовж передбаченого періоду. При виставленні диференційованої оцінки аспіранту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації і термін її подання. Захист практики оцінюється 30 балами.

Результати практики керівник практики заносить до заліково-екзаменаційної відомості.

Диференційовані оцінці з боку керівника практики підлягають всі завдання, які виконує практикант. Лекції та практичні заняття оцінюються як за змістом, так і за дотриманням методики викладання. Оцінки заносяться в щоденник практики. Кінцева узагальнена оцінка затверджується кафедрою, де працює науковий керівник аспіранта, або випусковою кафедрою, за якою закріплений аспірант. Вона має враховувати рівень виконання завдань практики і зміст наданих документів, які практикант має підготувати за результатами практики, а саме:

- копії навчального плану або витяг з ОПП тієї спеціальності, за якою організовано проходження практики;
- копії РП навчальних дисциплін, за змістом яких практикант готовував конспекти занять;
- конспекти проведених практичних занять (мінімум 2) і конспект лекційних занять (мінімум 1);
- аналізи відвіданих лекційного і практичного заняття (із зазначенням дати, викладача, курсу/групи, спеціальності, назви дисципліни, теми, переліку питань для обговорення на занятті, завдань для самостійної роботи студентів, списку використаних для підготовки інформаційних джерел);
- конспект виховного заходу (якщо такий проводився);
- відвідані і проведені заняття мають відповідати розкладу для тієї спеціальності, на базі якої аспірант проходив практику;
- завдання і заплановані види робіт на весь період педагогічної практики;
- щоденник практики, де фіксується обсяг проведеної роботи за день чи тиждень;
- звіт (у довільній формі) про результати педагогічної практики.

Розподіл балів, які аспіранти отримують за педагогічну практику, наведено в таблиці 1:

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують аспіранти за практику

№ з/п	Вид роботи	Кількість балів
1	Повнота розкриття індивідуального завдання	20
2	Підготовка конспекту лекцій (або їх фрагментів) і презентаційного матеріалу до них	10
3	Методичні вказівки до виконання індивідуальних завдань студентами	20
4	Відповідність змісту звіту програмі проходження практики (звіт зібрано та структуровано в повному обсязі)	10
5	Презентація і доповідь для захисту результатів практики	30
6	Не порушені терміни здачі звіту	10
Всього		100

Кожна з форм контролю оцінюються за 100-балльною системою. Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-балльної університетської шкали оцінювання у традиційну 5-балльну шкалу та європейську шкалу ECTS:

90–100 балів – А «відмінно»;

82–89 балів – В «добре»;

75–81 балів – С «добре»;

67–74 балів – D «задовільно»;

60–66 балів – Е «задовільно»;

35–59 балів – FX «незадовільно»;

1–34 балів – F «незадовільно».

Таблиця 2

Критерії оцінювання

Оцінка з практики	Критерії оцінювання
«відмінно»	<ul style="list-style-type: none"> - повне і вичерпне викладення матеріалу в звіті; - актуальність і достовірність наданої у звіті інформації; - вільне володіння змістом роботи, що проводилася практично, чітке розуміння її сутності; - повне знання матеріалу щодо конкретної проблематики; - уміння аспіранта відповідати на проблемні питання, що пов'язані зі змістом виконаної роботи.
«добре»	<ul style="list-style-type: none"> - неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (75-90 % охоплення зазначених у програмі проходження практики завдань); - актуальність і достовірність наданої у звіті інформації; - при захищенні звіту і відповідях на запитання були допущені незначні помилки.
«задовільно»	<ul style="list-style-type: none"> - неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (50-74 % охоплення зазначених у програмі проходження практики завдань); - неактуальність чи застарілість поданої у звіті інформації; - при захищенні звіту і відповідях на запитання були допущені сутеві помилки.
«незадовільно»	<ul style="list-style-type: none"> - неповне викладення матеріалу або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (менше 50 % охоплення зазначених у програмі проходження практики завдань); - недостовірність поданої у звіті інформації; - характер відповідей дає підстави стверджувати, що аспірант, який захищає звіт із практики, неправильно зрозумів зміст практики і тому не відповідає на запитання по суті, припускається грубих помилок у відповідях на запитання.

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковим результатом педагогічної практики є залік (диференційований за шкалою ECTS). Оцінка результатів педагогічної практики, що пропонується науковим керівником, має рекомендаційний характер. Підсумкову оцінку пропонує кафедра за результатом виступу здобувача і обговорення презентованих ним звітних матеріалів, що засвідчені керівником практики.

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

№	Етапи педагогічної практики та види діяльності здобувачів	Розподіл годин міжвидами практичної діяльності
	Організаційний етап	
1	Консультативне засідання кафедри для визначення завдань, рекомендацій і форм звітності аспіранта	1
	Підготовчий етап	
2	Організаційне оформлення практики, що включає: інструктаж із техніки безпеки, загальне ознайомлення з місцем проходження практики	2
3	Визначення мети, завдань і змісту практики, особливостей її проходження; здійснення аспірантом самодіагностики готовності до проходження практики	2
4	Ознайомлення аспіранта з основними напрямами діяльності базової кафедри, професійними обов'язками практиканта, робочими програмами і навчальними планами дисциплін	2
5	Перегляд законодавчої бази організації вищої професійної освіти в Україні, основних положень і вимог щодо документів, які регламентують діяльність закладу вищої освіти, кафедри і професорсько-викладацького складу, ознайомлення з посадовими інструкціями штатного персоналу кафедри, державними освітніми стандартами вищої освіти, робочим навчальним планом однієї з освітніх програм.	2
6	Вибір і виконання індивідуального завдання	20
7	Відвідування занять викладачів кафедри з подальшим аналізом, ознайомлення з досвідом викладання провідних викладачів кафедри у ході відвідування навчальних лекційних і семінарських, практичних, лабораторних занять, прийомами оцінювання освітньої діяльності в закладі вищої освіти, специфікою взаємодії в системі «студент-викладач», досвідом використання інформаційних і педагогічних технологій організації освітньо-виховного процесу в ЗВО	12

№	Етапи педагогічної практики та види діяльності здобувачів	Розподіл годин міжвидами практичної діяльності
	Дослідницький етап	
8	Підготовка розгорнутих план-конспектів занять, необхідних методичних і дидактичних матеріалів для проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять, формування фондів оцінювальних засобів (контрольних робіт, тестів, творчих та індивідуальних завдань)	12
9	Проведення на належному методичному рівні занять відповідно до плану, проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять із використанням сучасних інформаційних технологій, консультацій, здійснення аналізу і самооцінювання занять	12
10	Ознайомлення з документами, що регламентують порядок організації та проведення заліків і екзаменів. Вивчення кафедральної методики щодо захисту курсових досліджень.	2
11	Оцінювання ходу освоєння змісту дисципліни на основі фондів оцінювальних засобів (контрольних робіт, тестових завдань, звітів про практику, рефератів, курсових робіт)	2
12	Участь у захисті курсових досліджень, виробничої практики студентів, у прийомі заліку, екзамену	2
13	Добір діагностичного інструментарію відповідно до теми дослідження, розроблення анкети, опитувальника або авторської методики відповідно до теми дослідження, подання результатів дослідження	10
14	Додаткові дослідження шляхом спостереження, анкетування тощо	6
15	Підготовка комплекту документів, що містять подання освітніх, науково-дослідних і педагогічних досягнень	6
	Аналітичний етап	
16	Підготовка тез доповіді для участі в конференції відповідно до теми дослідження з дотриманням умов академічної доброчесності	4
17	Підготовка наукової статті (у фаховому виданні, закордонному фаховому виданні, виданні, що індексується наукометричною базою Scopus або Web of Science)	10
	Підсумковий етап	
18	Аналіз результатів практики, рефлексія, здійснення самодіагностики і самооцінки за результатами проходження практики	2
19	Розроблення пропозицій щодо активізації творчої та наукової активності студентів і викладачів, удосконалення системи самостійної освітньої роботи студентів, підвищення якості освіти	2
20	Підготовка звітної документації про проходження педагогічної практики	2
21	Оформлення звіту з практики	4
22	Отримання відгуку керівника практики	1
23	Захист результатів практики в установленому порядку	2
Разом		120

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика майбутніх докторів філософії має на меті розширення професійних знань і вмінь, отриманих ними у процесі теоретичного навчання, формування практичних навичок ведення самостійної професійної діяльності. Організатором педагогічної практики є кафедра, де працює науковий керівник аспіранта, або випускова кафедра за спеціальністю – база практики.

ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ

Під час проходження практики здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зобов'язані:

- отримати інструктаж із техніки безпеки на робочому місці, вивчити правила охорони праці, дотримуватися правил техніки безпеки і виробничої санітарії;
- виконувати види робіт, що передбачені змістом практики, індивідуальним завданням, а також завдання керівника практики;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку;
- відповідати за виконувану роботу та її результати на рівні зі штатними науково-педагогічними працівниками;
- брати участь у суспільному житті професорсько-викладацького колективу;
- регулярно вести щоденник педагогічної практики за встановленою формою;
- оформити звіт про проходження педагогічної практики і впродовж тижня після завершення практики захистити його перед комісією кафедри, де працює науковий керівник аспіранта, або випускової кафедри, за якою закріплений аспірант.

Після закінчення практики аспірант має підготувати всі необхідні звітні документи згідно вимог і відзвітуватися за виконану роботу:

- завірити відомості з переліком виконаних робіт;
- завірити щоденник і звіт підписом керівника практики від кафедри, де працює науковий керівник аспіранта, або випускової кафедри, за якою закріплений аспірант.

Після завершення проходження педагогічної практики аспірант складає й подає на кафедру, де працює науковий керівник аспіранта, або випускову кафедру, за якою закріплений аспірант, погоджений із безпосереднім керівником педагогічної практики звіт про її проходження (якщо завідувач кафедри є керівником практики, то звіт не погоджується, а лише затверджується ним).

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ

Під час проходження педагогічної практики керівники практики зобов'язані:

1. Вирішувати організаційні питання, пов'язані з педагогічною практикою.
2. Надавати аспірантам консультації з питань змісту, проведення та планування навчальних занять.
3. Організовувати і контролювати підготовку до лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять, відвідувати навчальні заняття й позанавчальні заходи (за необхідністю) та проводити аналіз їх із аспірантами-практикантами тощо.
4. Відвідувати заняття закріплених за ним аспірантів-практикантів й аналізувати їх.
5. Перевіряти документацію, аналізувати і рецензувати звіти аспірантів-практикантів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Підсумки педагогічної практики підбиваються на засіданні випускової кафедри (або кафедри, де працює науковий керівник), виходячи з таких *критеріїв*:

- коректність послуговування критеріальним апаратом;
- відповідність обраного діагностичного інструментарію досліджуваному феномену;
- репрезентативність експериментальної вибірки;
- ґрунтовність і об'єктивність кількісної та якісної інтерпретації результатів дослідження феномену наукового пошуку;
- змістова відповідність констатувального етапу експерименту досліджуваному феномену;
- обґрутованість і переконливість презентації основних результатів експериментального дослідження;
- наявність ключових ідей щодо подальшого дослідження феномену наукового пошуку.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Оцінювання результатів педагогічної практики пропонується науковим керівником рекомендаційно. Підсумкову оцінку надає кафедра за результатом виступу здобувача і обговорення презентованих ним звітних матеріалів, що затверджені керівником практики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавчі й нормативні документи

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-ВІІІ.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344.
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266.
5. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.
6. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ МОН України від 06 листопада 2015 р. № 1151.

Рекомендована література

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник. Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник. Київ: КПІ імені Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Лисенко А. В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 102 с.
4. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: Стильна типографія, 2019. 267 с.
5. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підручник. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 500 с.
7. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва ; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. 240 с.
8. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с.
9. Технології дистанційного професійного навчання: методичний посібник / О. В. Базелюк, О. М. Спірін, Л. М. Петренко, А. А. Каленський та ін. Житомир: Полісся, 2018. 160 с.
10. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>
2. Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. URL: <http://cd.edu.ua>
3. Стандарти і рекомендації забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: <https://bit.ly/3rDdL8G>
4. Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. URL: <https://bit.ly/3Fm8MQq>
5. Положення про організацію освітнього процесу у Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького. URL: <https://bit.ly/3nI9Vlf>
6. Інструменти для онлайн-навчання. URL: <https://bit.ly/3nhQvO0>
7. Інноватика у викладанні. URL: <https://bit.ly/3FmbrtE>
8. Як створити силабус: три корисні ресурси. URL: <https://bit.ly/3FjFylw>